

[Lasse Budtz]

udenrigsministerielle udvalgs betænkning åbenbart skal danne grundlaget eller være udgangspunktet.

Vi har fået at vide, at denne betænkning først vil foreligge hen under jul, så det er under alle omstændigheder godt at få fastlagt nogle retningslinjer nu.

For det fjerde – og det er måske nok det vigtigste – er der rimelig grund til at anmode regeringen om at forklare, hvor den egentlig står i sikkerhedspolitikken.

I forbindelse med forberedelserne til FN's generalforsamling fik vi, synés vi, gode meldinger fra regeringen om den linje, man agtede at følge; den kunne vi tilslutte os. Og statsministeren sagde i sin åbningstale:

»I overensstemmelse med de dagsordener, der er blevet vedtaget her i folketinget, vil regeringen støtte alle bestræbelser, der kan bidrage til en genoptagelse af Genèveforhandlingerne om mellemdistanceraketterne og om nedskæringer af de strategiske kernevåben, ligesom regeringen vil virke for en begrænsning af rustningerne, hvor det måtte vise sig muligt.«

Der er naturligvis meget væsentlige elementer i 3. maj-dagsordenen, som statsministeren ikke omtaler. F.eks. siger hverken statsministeren eller vores FN-ambassadør – i en senere tale – noget om forsøg på at tilvejebringe en aftale om nej til førstegangsbrug af atomvåben. Alligevel turde man vel forsigtigt tyde statsministerens udtalelse som en erklæring om, at man ville efterleve folketingets flertals dagsorden på en sådan måde, at man ville gøre noget ved det. Men vil man det? Det er bl.a. for at få det at vide, at vi i dag har stillet vor forespørgsel til udenrigsministeren.

Udenrigsministeren sagde forleden i Weekendavisen, at regeringen vil efterleve 3. maj-dagsordenen med de fortolkninger, man selv lægger i den. Men, tilføjede udenrigsministeren, dermed er dagsordenen ikke regeringens politik, og det har statsministeren heller ikke sagt, tilføjede udenrigsministeren. Jeg skal ikke afvise muligheden af, at udenrigsministeren er blevet citeret forkert, men hvis det ikke er tilfældet, minder det om en tidligere venstrehøvdings forsøg på at føre sin egen udenrigspolitik.

Vi har under alle omstændigheder ret til at få en forklaring, og jeg vil bl.a. gerne spørge: vil man følge folketingsflertallets dagsorde-

ner, og vil man gøre folketingsflertallets politik til regeringens politik? Hvis man ikke vil gøre det sidste, hvordan vil man så føre dagsordenerne ud i livet?

Når alt dette er sagt, vil jeg tilføje nogle få bemærkninger om socialdemokratiets udenrigspolitiske grundholdninger, for det er de holdninger, der ligger til grund for den forespørgsel, vi har stillet til ministeren.

Vor udenrigspolitik har fire grundpiller: FN, Norden, NATO og EF. Man skal ikke lægge alt for meget i rækkefølgen.

Vor opbakning bag FN kan det være rimeligt at fremhæve i disse dage, hvor FN fejres. Vi vil altid pleje vort gode nordiske broderskab, vi er ikke i tvivl om det europæiske samarbejdes betydning, og socialdemokratiet ser ikke noget alternativ til NATO.

Vi bekræfter gerne vort ønske om at bevare Danmark i NATO, og på den baggrund kan vi kun være tilfredse med den opinionsundersøgelse, Observa forleden offentliggjorde i Jyllands-Posten, og som viste, at 63 pct. af befolkningen går ind for NATO. En meget stor del af disse 63 pct. er socialdemokrater. Af alt dette følger, at vi ikke ønsker Danmark neutralt, men vi ønsker samtidig med NATO-politikken af føre en aktiv, engageret nedrustnings- og afspændingspolitik.

Der er imidlertid så megen uklarhed for øjeblikket, at vi gerne vil have at vide, om regeringen vil være med til dette. Hvis den vil det, må den også erklære sig parat til at efterleve de dagsordener, folketinget vedtager – og efterleve dem aktivt.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er snart halvandet år siden, at folketinget sidst havde en bred udenrigspolitisk debat. Vi har haft mange debatter om konkrete sikkerhedspolitiske spørgsmål, men vi har nok forsømt det bredere udenrigspolitiske perspektiv. Denne forespørgsel vil give os en god anledning til at drøfte den internationale situation i almindelighed og i særdeleshed Danmarks muligheder for at påvirke udviklingen i en mere positiv retning.

Forespørgslen omtalte udtrykkeligt den sikkerhedspolitiske situation, og jeg agter også at komme ind på de sikkerhedspolitiske spørgsmål i snævrere forstand, selv om vi under debatten efter min mening bør kon-